

Valge terrori ohvrite haudu Vaivaras

Waiwara wallas asub mitmel pool töötava rahwa wabaduswõitluses walge terrori ohwriks langenud seltsimeeste haudu, mis paljudel kaasnegsetel juba on ununenud. Suurem ühishaud asub Wana-Sõtte külas Jõh. Kullamaa talu karjamaal, kus wiimset und puhkawad walge terrori ohwritena langenud 23 punaarmee ohwiteri ja komisjari. Kohapealsed töölistegelased neid matma minnes leidfid eest alasti jubedalt purustatud laibad. Walged rööwliid wõtsid isegi pesu kaasa.

Rannuka ranna kohisewa mere kaldad olid tunnistajaks tapatalgutele, kus mõrtsukalikult hukati 13 eraisikut-seltsimeest Tallinnast ja mujalt. Braegu on seal N. Truu heinamaa, hana kohal laiub aga tihe leppapadrik. Kohalike töölistegelaste poolt ühishauale istutatud kuust märgib selle täpse asukohta. Hauale wiidi lilli weel mitu aastat, kuni kodanliku walitsuse weretoerad hakkasid pidama walwet, et eos summutada langenud seltsimeeste mälestust. Samal ajal nagu pilketa kodanlus päästataks mälestusjamba Waiwara Sinimagedele, tähistades Lääne imperialistide abil saadud wägiwallawõitu klassisõja töötawa rahwa ja E. Kommunistliku Partei üle.

Rannukal hukatute seas oli muuhulgas kolm nais-seltsimeest, kelle surmapõlgu

plüstorude ees üllatas isegi walgeid rööwleid. Naeratades astusid nad ette ja palusid kergemat karistust — täpselt sihitud kuuli... Nad surid teadmiseega, et mõtet ei tapa kuul.

Kohapealne tööliste komitee liige SMS Mänd poodi metsikul kombel Wiiwikonna n:n. Sürje peal. Samas hukati weel 3 tundmatut seltsimeest. Waiwara jaama lähedal lasti maha seitse eesti sõdurit, kes klassiteadlike seltsimeestena keeldusid mõistetust wennatapmisest, tõrkusid klaperjahist mõne töölisjuhi peale.

Kõigi nende julmade tapatalgute kordasjaatjaks oli karistusjalk kapt. Kadaja juhtimisel, keda kõik mäletawad ainult põlgusega. Sellele weretoerale inimeise nahas ei leidunud wõrdset tuju julmas halastamatuses ning sadistlikus tooruses. Waiwaras teawad selle mehe pünamiswõtetest palju kõnelda selleaegsed töötawa rahwa eestwõitlejad, kes olid langenud seltsimeeste matjaks.

Tehtagu nende juhtimisel kindlaks töötawa rahwa sangarite puhkepaigad ning tasutagu auwõlg rohtunud hauade tähistamisega. Eest on saabunud aeg, kus proletaaride parimate poegade werrega niisutatud maapind on jälle meie waba töötawa rahwa maa.